

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioann. Ionstoni|| Historiae Natvralis|| De|| Exangvibvs|| Aqvaticis|| Libri IV||

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLXVII.

VD18 90529022

Illustration: Tab. XVIII. Vrtica cinerae [...]

urn:nbn:de:gbv:45:1-11100

Urtica cinerea.

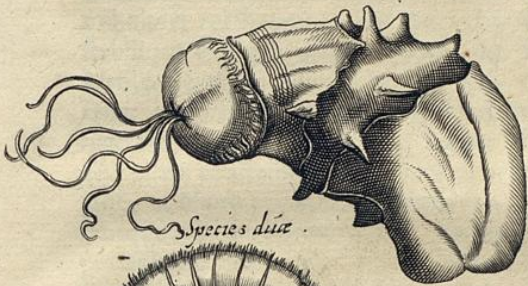
Urtica maior.

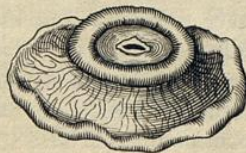
Urtica parva Rond.

Urtica Rond.

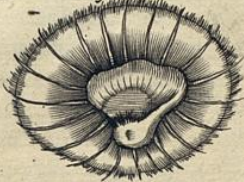
Urtica minor.

Urtica rubra Rond.

Species duae.

Urticarium.

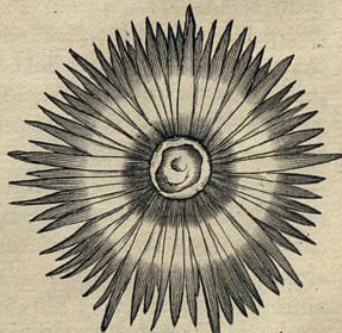
Urtica marina saxo innata.

Urtica marina alia triplici aspectu.

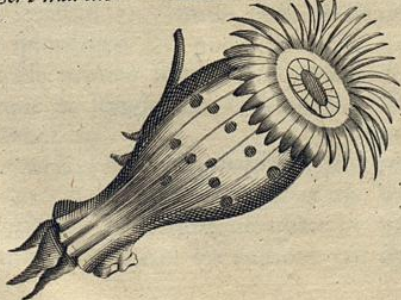
Urtica rubra Rond.

Lepori marino.

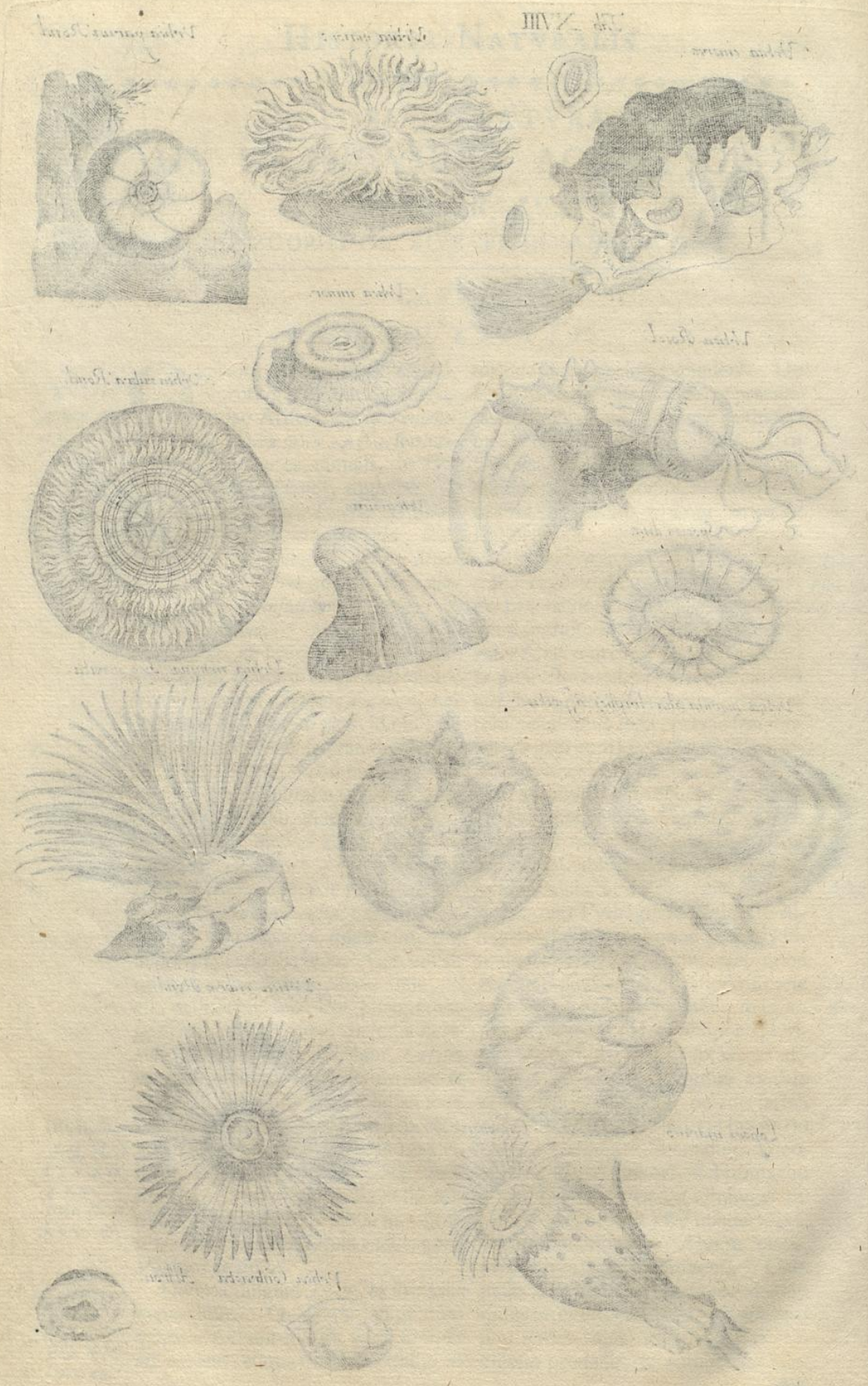

Corugener.

Urtica Contracta Allrou.

nus. Cum aceto scyllitico pfilothrum constituit.

Differen-
tia.

Arist. H. A.
l. 5. c. 16. et
1. c. 1.

Athen. l. 3.

Differentias varias apud auctores invenias. Aristoteli aliae sunt corpore parvo, quae cibo aptiores: aliae majusculo duroque. Aliae sinuosis adhaerent, quae nunquam a saxis abfolvuntur: aliae plana littora amant, quae suis abjuncta sedibus vagantur.

Idem apud Athenaeum habetur. Secundum Rondeletium, aliae saxis vel cuilibet rei alteri adhaerent; aliae minime. Rursus earum, quae saxis vel alteri rei haerent, alia perpetua stabilique sede illic degunt, quae sunt Urtica parva in rimis saxorum latitans: quae Purpuris et Buccinis adnascitur: quae cinerea est, longisque cirris constans: Aliae sedes mutant, et libere per mare feruntur nantique, ut purpurea urtica. Semper solutae sunt, quas vulgo Potes appellant. *Parva*, juglandis magnitudinem vix superat. Tota carnosa est, cirros breves habet, contracta recti intestini extremum refert, colore vario est. Quaedam enim caerulea, alia viridis, alia subnigra, sed punctis aliquot caeruleis vel flavis vel rubris notata. Graecis *ποδένεσσι* dicitur. *Cinerea* a colore nomen sortita est. Tenuis est admodum, quia frondem magnam, id est, cirros multos habet, carnis parum. In Saxorum rimis vivit, comam semper explicatam habet, nec unquam contrahit.

Utraque scopulis littoralibus, et iis potissimum marinis tractibus, qui ventorum impetum minus sentiunt, tam pertinaciter inhaeret, ut, nisi primo impetu divellatur, vix postea, nisi in frustra concisa, dirimi possit, adeo suas trichas arctissime contrahit. *Purpurea*, seu Phoenicea, Rosa quibusdam, aliis Posterol, quod contracta recti intestini extremum cum musculo sphinctere seu podicem referrat, est primae similis, nisi quod frondem et longiorem et copiosiorum habet.

Purpuris et buccinis adnascens, partem exterioriorem habet duram et rigidiusculam, spissiorumque quam in aliis urticis, cirros brevissimos in

ambitu. In exterioribus ejus partibus filum longum deducitur purpureo colore, tam jucundo tamque fluido infectum, ut cum pretioso illo Purpurae succo certet. Ideo hanc a cane Herculis demorsam fuisse Rondeletius credit. Datur et in *Lepade nata*, de qua Ferrantes Imperatus ita scripsit. In dorso esse sex rimas stellam aemulantes: in medio dorfi foveam parvam cum figura quadam inclusa Conchae rhomboidi simili, sustinerique a lateribus lepadis mediante membrana continua, et cavitatem, quae est in animali, non habere aliud intermedium, quam membranam. A parte anteriore conspicitur fructum Lepadis instar penicilli pictoris in se revoluti.

Ad priores illas referri *Bellonii* possunt, quarum quaedam rubro colore suffusa est, altera magis caerulea, granulis in gyrum circumfessa. Utraque marinum tuber *contracta* refert, *explicata* Caesariem totum corpus rotundum ambientem: nam infinitis cirris, antennarum papilionibus, aut scarabaei crassitudine constat.

Huc etiam spectat Aldrovandi *Contracta*, *Cinereae Rondeletii congener*, quae etiam saxis adnascitur, cirris tenuibus: *pilei fere forma*, colore tota coccineo, excepta summitate, quae est viridis, cum nigra rotundaque macula: et quae ex *leporis marini genere*, coloris partim purpurei, partim albi.

Urtica soluta, seu *Potta marina* Aldrov. l. 4. c. 2. vulgi, quod speciem quandam mulieris vulvae repraesentet; Graecis *Mongi*, inhonesto etiam vocabulo, quod, ut scribit Bellonius, partibus verendis admota, pruritus ac Venerem, imo etiam ampullas excitet, dicitur. Cum jacet, omaso similis est: cum erigitur, pulmo videtur, et adeo tanquam vitrea et lucida est, ut sine sectione interiora omnia videre possis. Suspensa, quandam Polypi imaginem gerit, nisi quod brachia tenuissima et crassissima habent. In partibus, unde pedes oriuntur, quosdam meatus arenarum plenos Gyllius vidit. Formam superne rotundam, infer-